

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus

registrikood: 90000966

tänava nimi, maja number: Erika tn 14

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10416

telefon: +372 6276100

faks: +372 6276101

e-posti aadress: info-tallinn@sei.org

veebilehe aadress: <https://www.sei.org/centres/tallinn-et/>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	18
Bilanss	18
Tulemiaruanne	19
Rahavoogude aruanne	20
Netovara muutuste aruanne	21
Raamatupidamise aastaaruande lisad	22
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	22
Lisa 2 Raha	24
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	24
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	25
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	26
Lisa 6 Kasutusrent	26
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	27
Lisa 8 Annetused ja toetused	27
Lisa 9 Tulu ettevõtlusest	27
Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud	28
Lisa 11 Tööjõukulud	28
Lisa 12 Seotud osapooled	28
Aruande allkirjad	30
Vandeauditiitori aruanne	31

SEI TALLINN AASTAL 2022

2022. aasta oli SEI Tallinna jaoks väga edukas nii teadustöös, poliitikakujundamises kui ka kommunikatsioonis. Me nägime, et meie töö mõjutas strateegilisi otsuseid ja tegevuskavasid, tõstis otsuste kvaliteeti ja suurendas suutlikkust kõigis kolmes SEI jaoks olulises mõjuvaldkonnas.

2022. aasta oli ka katsumuste aasta. Sõda Ukrainas tõstatab avalikkuses arutelud selle üle, kas peaksime rohepöörde peatama ja hoopis julgeolekule keskenduma. Seega pidime igas oma töövaldkonnas ennetavalt näitama, kuidas süsinikuheite vähendamise poliitika, ringmajanduspoliitika ja kohalike bioressursside säästev kasutamine võib tegelikult viia palju vastupanuvõimelisema ja vähem haavatavama ühiskonna ja majanduseni. See kulmineerus SEI Tallinna 30. juubelikonverentsil „Kestlikkuse abil vastupidavuse loomine“, mis oli väga edukas. Üritusel astusid üles suurepärased kõnelejad ning üritusest võtsid osa meie peamised huvirühmad ja partnerid. Konverentsil vaadeldi ka Eesti viimase 30 aasta muutuste lugu. See tuletas meelde, kui palju õppetunde on meil jagada riikidega nagu Ukraina, Moldova, Gruusia, Armeenia jne, kes kogevad praegu sarnaseid väljakutseid ja probleeme. Seepärast keskendume 2023. aastal oma töös veelgi enam sellele, et suurendada üleminekuperioodiga seotud teadmisi ja aidata kaasa projektidele eespool nimetatud riikides.

Eelmisel aastal oli meie tulude tase jätkuvalt kõrge, umbes 1,2 miljonit eurot. Meil oli töös rohkem kui 30 projekti, mis hõlmasid Eestit, Põhja- ja Baltimaid, Euroopa rohepöörde poliitikat ja ka mitmeid projekte kaugemal koostöös kolleegidega teistest SEI keskustest. Kliimariskide vähendamise mõjuvaldkonna tipphetkede hulka kuulus projekt „Üleminek süsinikuneutraalsele soojus- ja jahutusmajandusele Eestis aastaks 2050“, mille eesmärk oli hinnata soojus- ja jahutussektori süsinikuheite vähendamise võimalusi ja vajalikke poliitikameetmeid, et toetada vajalike sammude rakendamist järgmise kolme aastakümne jooksul. Uuringu eesmärk oli toetada Eesti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi oluliste otsuste tegemisel pikemas perspektiivis kliimakriiside lahendamiseks, aga ka lühemas perspektiivis praegustele energiakriisidele reageerimiseks. Uuringu tulemused on võetud aluseks uue, praegu ettevalmistamisel oleva riikliku energiakava väljatöötamisel.

Meie jõupingutused projektis B.Green aitasid kaasa nii kliimariskide käsitlemisele kui ka tervise ja heaolu parandamisele. SEI Tallinn paigaldas 2022. aastal Tallinnasse ilma-andurite võrgustiku ja alustas andmete kogumist, et näidata linnade haljasalade kliimaatilist väärtust (Tallinn on 2023. aastal Euroopa roheline pealinn) ning muuta linnade kliimaprobleemid nähtavaks ja edendada kliimameetmeid. Tallinn on sellise andurivõrgustikuga maailmas esirinnas, sest vaid vähestes maailma linnades on oma andurivõrgustik. Kogutud andmeid saavad kasutada nii otsustajad kui ka teadlased. Tulemusi visualiseeritakse reaalajas spetsiaalsel veebilehel kõigile huvilistele ja need suunavad Tallinna Euroopa roheline pealinn 2023 tegevuste elluviimisel.

Säästva ressursikasutuse valdkonnas aitas SEI Tallinn kaasa Eesti edusammudele kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamisel, töötades välja meetodilise lähenemise süsiniku jalajälje arvutamiseks ning suunised ja vahendid Eesti avaliku ja erasektori organisatsioonidele. Esiteks töötasime välja meetodilise lähenemisviisi ja vahendi Eesti ministeeriumidele, et hinnata oma valitsemisala keskkonnajalajälge, ning teiseks arvutusmudeli ja juhendmaterjali kõigile teistele organisatsioonidele.

Jalajälje hindamise mudel ja suunised põhinevad kõige laialdasemalt kasutatavatel rahvusvahelistel kasvuhoonegaaside arvestuse ja aruandluse meetoditel ja standarditel ning neid kasutatakse kogu avaliku sektori otsuste tegemisel.

Tunnistuseks SEI Tallinna aastatepikkusest heast tööst faktipõhise ja tasakaalustatud teadmiste baasi pakkumisel paremate otsuste tegemiseks, sai SEI Tallinna juhataja Lauri Tammiste Eesti peaministri poolt ülesande juhtida rohepoliitika eksperdirühma, mis koosnes erinevatest sektoritest pärit juhtivatest ettevõtjatest, teadlastest ja poliitikaekspertidest. Eksperdirühm esitas valitsusele aruande selle kohta, kuidas kujundada Eestis rohepöoret, millised on peamised valdkonnad, millele tuleks keskenduda (alates energiast ja liikuvusest kuni õiglase üleminekuga kohanemiseni, toidusüsteemide ja ökosüsteemideni jne), millised on peamised kitsaskohad nendes valdkondades ning millised on peamised poliitikasoovitused kitsaskohtade kõrvaldamiseks ja ülemineku kiirendamiseks. Eksperdirühm pidas mitu üks-ühele kohtumist valitsuskabineti võtmeisikutega, et arutada soovitusi, ja praeguseks on mitmed neist juba rakendatud või ettevalmistamisel. Aruandega anti ka oluline panus rohepöörde tegevusplaanile, mille valitsus koostas ja huvirühmadele avalikuks konsultatsiooniks saatis.

JUHTIMINE JA TÖÖTAJAD

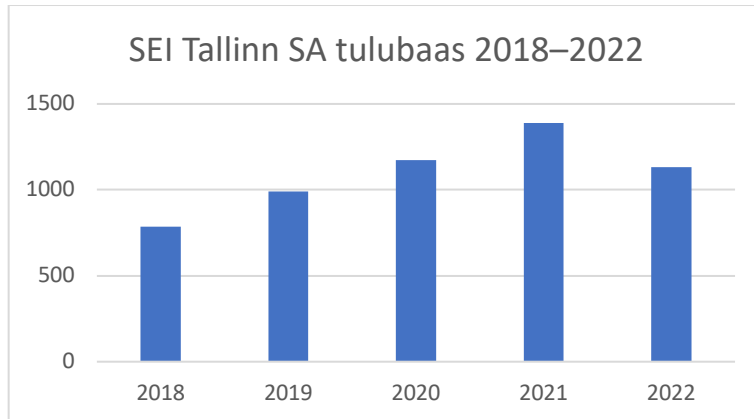
SEI Tallinna igapäevatööd korraldab SEI Tallinna juhataja, kes on ühtlasi juhatuse liige. Juhatuse nõuandev organ on juhtkond. Juhtkonda kuuluvad SEI Tallinna juhataja, finantsjuht, kommunikatsioonijuht ja programmijuhid. Juhtkonna koosolekud toimuvad üldiselt kord kuus. Meil on valitud ka töötajate esindaja, kes annab juhtkonnale ja juhatajale nõu töötajate ja personalivaldkonnaga seotud küsimustes.

2022. aasta oli inimeste juhtimise ja meeskonna hoidmise seisukohast keeruline aasta. Et tegeleda väljakutsetega, millega meie meeskond silmitsi seisis, käivitasime programmi „*People first*“. Sellega pöörame pikaajalist tähelepanu töötajate vajadustele, et vältida stressi ja läbipõlemist ning hoida ära talentide lahkumine SEI-st. Oleme korraldanud mitu seminari, et neid küsimusi arutada ning neid läbipaistvalt ja jätkusuutlikult lahendada. Lisaks kavandame töötajate heaolu parandamiseks muid tegevusi. See hõlmab uute kolleegide sisseelamisprotsessi parandamist, juhtimise parandamist ning jätkuvalt märkimisväärseid investeringuid vaimse tervise toetamise ja stressiga toimetuleku alastesse koolitustesse ja nõustamisse. Oleme alustanud administratiivsete ülesannete ümberkorraldamist, et abistada eksperte teadustööga mitte seotud ülesannete täitmisel. Samuti otsustasime luua protsesside ja koostöö juhi ametikoha, et tagada rohkem ressursse protsesside toetamiseks. See muudab ekspertide töö tõhusamaks, võimaldades neil keskenduda pigem sisule kui haldustööle. SEI peakorter on olnud selle protsessi toetamisel suureks abiks ja koostöö jätkub ka 2023. aastal. 2022. aastal oli SEI-l keskmiselt 18 töötajat ja palgakulud kokku koos sotsiaalmaksudega moodustasid 716 658 eurot (2021. aastal 822 171 eurot).

2022. aastal jäi nõukogu koosseis samaks. Nõukogu tööd juhtis endiselt SEI tegevdirektor Måns Nilsson. Aasta jooksul pidas nõukogu kaks koosolekut, et anda strateegiline suund SEI Tallinna juhtimiseks. SEI Tallinn kuulub SEI rahvusvahelisse võrgustikku ning järgib SEI strateegiat ja poliitikat. SEI Tallinna juhataja kuulub ka SEI ülemaailmse korralduskomitee (GMC, *Global Management Committee*) koosseisu, millesse kuuluvad kõik keskuste juhatajad ja SEI peakorteri juhid. SEI ülemaailmne korralduskomitee on otsuseid tegev organ kogu SEI-d hõlmavates poliitika- ja strateegiaküsimustes.

RAHASTAMINE

2021. aastal prognoosisime 2022. aastaks väikest tulude vähenemist ja plaanisime aasta jooksul keskenduda uute pikaajaliste projektide ettevalmistamisele ja arendamisele. 2022. aasta tulud vähenesid tõepoolest u 18% võrreldes 2021. aastaga, kuid jäid siiski 1,2 miljoni euro tasemele. Tulude vähenemist mõjutas peamiselt SEI-lt sisse ostetud tegevuste osakaalu vähenemine, kus SEI Tallinn tegutses lepingupartnerina. Meie portfell 2022. aastal tugines tugevalt erinevatele ELi rahastamisallikatele – eelkõige programmidele Interreg, Horisont 2020, aga ka uutele tuluvoogudele, nagu Euroopa Komisjoni struktuurireformide toe peadirektoraadi raamkonkursid. SEI erinevad sisemised rahastamisvahendid, nagu *seed-* ja *innovation* fondid, initsiatiivid, kaasrahastamine ja ühisprojektid, moodustavad samuti olulise osa meie tuludest. Lisaks teistele rahastamisallikatele võib nimetada ka mitmesuguseid pakkumismenetlusel põhinevaid lühemaid poliitikakujundamise/konsultatsioonide-tüüpi projekte. 2022. aastal lõppes mitu suuremat ELi rahastatud projekti, kuid meil õnnestus alustada mitu uut pikaajalise rahastusega projekti. Mõned uued ELi rahastatud projektid käivitusid 2022. aasta lõpus ja enamik neist alates jaanuarist 2023. SEI Tallinna tulud aastateks 2018–2022 on esitatud alljärgneval graafikul (tuhandetes eurodes):

OLULISEMAD TEGEVUSED

Positiivsete muutuste elluviimiseks keskendub SEI oma globaalses strateegias strateegiliste raamistike ja tegevuskavade muutmisele, suutlikkuse arendamisele ja otsuste parandamisele kolmes peamises mõjuvaldkonnas – 1) kliimarisiki vähendamine, 2) ressursside jätkusuutlik kasutamine ja vastupidavad ökosüsteemid ning 3) inimeste tervise ja heaolu parandamine. SEI Tallinn on oma projektide ja uurimistöö fookust ja tegevusi ühtlustanud, et viia need vastavusse SEI globaalse strateegiaga.

2022. aastal oli SEI Tallinna töö jagatud kolme programmi vahel: kliima, energia ja atmosfääri programm, säästva arengu programm ja keskkonnakorralduse programm.

Kliima, energia ja atmosfääri programmi (CEA) raames tehtav töö korraldati 2022. aastal kahes töörühmas:

- 1) üks rühm, mis käsitleb ilmastiku-, vee- ja kliimateemasid (4 inimest = 2,5 täistööajale taandatud töökohta 2022. aasta detsembris: 2 vanemeksperti, 1 ekspert, 1 programmi assistent). Rühma ülesanne

on parandada kliimamuutustest ja nende mõjudest teavitamist ning toetada kliimarisikide vähendamist ja kohanemispoliitikat kõigis ruumilistes ulatustes.

2) üks rühm tegeleb energeetika teemadega, nagu rohelisele energiale üleminek ja energiapuuduse (3 inimest = 2,8 täistööajale taandatud töökohta 2022. aasta detsembris: 2 eksperti, 1 nooremekspert). Rühma ülesanne on anda nõu energiatõhususe, taastuvenergia kasutamise ja säästva transpordi suurendamise poliitika kohta, et toetada rohepööret Eestis, Euroopas ja mujal.

2022. aasta alguses toimus programmis märkimisväärne personali voolavus: kui 2021. aasta detsembris töötas programmis 7 inimest, siis 2022. aasta veebruaris vähenes nende arv 5 inimeseni (2 inimeseni), ning ülejäänud aasta jooksul suurenes taas järk-järgult. Selline muutus oli märkimisväärne katsumus kogu tiimile.

Säästva arengu programmis (SD) toimusid 2022. aastal samuti olulised muudatused. Programmi pikaajaline juht suri 2022. aasta märtsis, mistõttu võttis CEA programmi juhtimise ülejäänud aasta jooksul ajutiselt üle. Pärast seda kutsuti rühm aasta lõpu poole taas ellu (3 inimest = 1,7 täistööajale taandatud töökohta 2022. aasta detsembris): 2 vanemeksperti, 1 programmi assistent). Aasta lõpus uuesti määratletud programmi ülesanne on toetada ühiskondlikke muutusi, et liikuda kestlikumate, vastupidavamate ja õiglasemate ühiskondade ja eluviiside ning otsuste tegemise suunas, et meie eluviisid sobiksid planeedi seatud piiridesse.

Katsumustele vaatamata on **CEA-SD** 2022. aastal osalenud märkimisväärselt paljudes ELi tasandi taotlustes (12 sellist taotlust võrreldes 5 taotlusega 2021. aastal) – meeskond osales viies programmi „Euroopa horisont“, kahes Interregi, ühes LIFE’i, ühes DG REFORMi, 1 ICLEI, 1 EUKI ja ühes vee ühise kavandamise algatuse konsortsiumis. Neist kaks programmi „Euroopa horisont“ projekti, üks INTERREGi ja üks DG REFORMi projekt said rahastuse (vee ühise kavandamise algatuse kohta ei ole veel otsust tehtud).

CEA-SD programm aitas mitmel viisil kaasa SEI ELi poliitikas osalemisele (publikatsioonid ja esinemised meedias, koostöö energiapoliitika jälgimise programmis „Energy Policy Tracker“ jne, osalemine konsortsiumides, mis nõustasid Euroopa Keskkonnaagentuuri jne). Meeskond avaldas ühe teadusartikli, kaks SEI briifi ja neli arvamuskirjat ajalehtedes ning esines televisioonis ja raadios.

2022. aasta jooksul osales CEA-SD aktiivselt 20 erinevas (riiklikus ja rahvusvahelises) projektis – 12 projekti lõppes, kaks jätkus ja kuus algas.

2022. aasta alguses lõppesid eelmiste aastate olulised projektid, nagu RESPONSE (juhtivpartner, uuriti nõudluspõhist ühistransporti Läänemere regiooni maapiirkondades; avaldati teadusartikkel), CAMS (kliimamuutuste leevendamise ja kohanemise vahelised sünergiad energiatõhususprojektides – see on platvorm, mille eesmärk on kasutada ära käimasolevate ELi Interregi ja muude ELi energiatõhususe projektide tulemusi), ClimVis Europe (huvirühmade vajaduste uurimine ja ELi tasandi kliimavahendite inventuuri tegemine Euroopa kliimaandmete visualiseerimise ettevalmistamiseks; avaldati SEI briif) ja QGasSP (veebipõhise mudeli väljatöötamine maakasutuse muutusest, infrastruktuuri ja ehitussektori muutustest tulenevate kasvuhooonegaaside heitkoguste arvutamiseks linnakeskkonnas).

ClimVisi ideega seotud tegevustest tekkis **ilma, vee ja kliima** teemasid käsitlev rühm, mis mitmekesisistas tegevust täiendavate teemadega (hõlmates hiljem sel aastal veeküsimused). Rühm oli 2022. aasta jooksul taotluste koostamisel ja konsortsiumides osalemisel väga aktiivne (kuus ELi tasandi taotlust, kolm neist edukad), mis toob 2023. aastal kaasa teemade edasise tugevdamise ja mitmekesistamise.

Üks oluline uus teemaraamistik kerkis esile projektiga B.Green (EM) seotud uuringust, milles kasutati temperatuuri, niiskuse ja sademete mõõtmiseks ilmaandureid, et näidata roheline infrastruktuuri lahenduste kasulikkust Tallinnas, mis toetab ka Tallinna kui 2023. aasta roheline pealinna nähtavust. Hall infrastruktuur, nagu hooned, teed ja parklad, on seotud pinna katmise, ventilatsiooni puudumise ja inimtekkelise soojusega, mis põhjustab linnade soojussaari ja raskendab vee äravoolu sademete ajal. Seega on vaja üksikasjalikumaid andmeid, et kvantifitseerida linnaruumi mõju ilmastikuparameetritele. Vaatlused ja ilmaprognoosid tehakse aga tavaliselt maapiirkondade kohta, mis esindavad suuremat piirkonda, mitte aga tihedalt asustatud alade kohta, kus enamik inimesi elab, töötab ja magab. Kuigi linnapiirkondade kohta on palju andmeid näiteks satelliitidelt, radarijaamadest ja kliimamudelitest, vajavad need kõik linnas toimuvate mõõtmiste põhjal kalibreerimist. SEI Tallinn on esimene asutus Balti riikides, kes rajas linna ilmaandurite võrgustiku ning on tegelikult üks esimesi sellise võrgustiku rakendajaid ka Euroopas ja maailmas.

Suvel algas kaks SEI *seed*-rahastusega projekti. Ühes uuritakse (koos SEI Aasiaga) mõjupõhiste hoiatussüsteemide rakendamise edukust ja takistusi riiklikes ilmasteenistustes. Selle projekti eesmärk on koostada parimaid tavasid koondav dokument, mis tugineb nende asutuste edusammudele, kes on juba üle läinud mõjupõhiste hoiatuste kasutamisele, ning selles määratakse kindlaks võimalikud probleemid ja lõksud, millega üleminekuprotsessis olevad asutused võivad kokku puutuda. Teise projekti raames analüüsitakse sidusrühmade vajadusi radaripõhise sademete klimatoloogia järele Läänemere piirkonnas (koos Rootsi, Soome, Saksamaa, Poola ja Eesti ilmasteenistustega ning Lundi, Krakovi ja Tartu Ülikooliga). Projekti eesmärk on luua alus kogu Läänemere piirkonda hõlmava riikidevahelise radarklimatoloogia väljatöötamiseks.

Kaks uut „Euroopa horisont“ projekti ja üks Läänemere piirkonna INTERREGi projekt algavad jaanuaris 2023.

Energia ja kliimamuutuste leevendamise teemasid hõlmav rühm jätkas 2022. aastal oma tegevusi roheenergiale ülemineku ja energiatõhususe suurendamisega seotud projektides. Projekti „Üleminek kliimanetraalsele elektritootmisele Eestis“ raames pakuti ja analüüsiti institutsionaalseid, administratiivseid ja majanduskasvu toetavaid reforme Eestis, mis võimaldaksid riigil saavutada 2050. aastaks kliimanetraalse elektritootmise, tegeledes samal ajal süsinikuheite vähendamise võimalike negatiivsete sotsiaalmajanduslike mõjudega. Projektiga toetati Eesti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööd, a) määratledes teekond kliimanetraalse elektritootmise suunas ning b) tehes ettepanekuid regulatiivsete tegevuskavade kohta, mis käsitlevad süsinikuheite vähendamise meetmete rakendamist ja riskide vähendamist, et need hiljem vastu võtta.

Projektis „Üleminek süsinikuneutraalsele soojus- ja jahutusmajandusel Eestis aastaks 2050“ analüüsiti kolme erinevat stsenaariumi võrreldes praeguste suundumuste jätkumise stsenaariumiga süsinikuneutraalse soojus- ja jahutussektori saavutamiseks ning iga stsenaariumi kohta lisati sotsiaal-majandusliku mõju hindamine ja tegevuskavad, et aidata kaasa otsustamisele, milline tee tuleks valida. Projekti tulemused

andsid Eesti ametnikele selge arusaama soojus- ja jahutusmajanduse süsinikuheite vähendamise eri viisidega seotud kasudest ning tõendusmaterjali tulevaste poliitikasoovituste jaoks, et aidata Eestil vähendada süsinikdioksiidi heitkoguseid.

Projektis „Gaasivõrgu dekarboniseerimise võimalused Eestis“ analüüsiti alternatiivsete gaaside (taastuvallikatest toodetud vesinik, biometaan ja sünteetiline metaan) tulevast kasutamist ühisel piirkondlikul gaasiturul (Balti riigid ja Soome) ning ühiste kvaliteedistandardite tingimusi. Projekti eri etappide käigus koguti 2022. aastal vajalikke andmeid ja tehti olukorra analüüs ühise gaasituru (Balti riigid ja Soome) jaoks ning võimaluste modelleerimine on juba käimas. Projekti eesmärk on anda piirkonna (Balti riikide ja Soome) asjaomastele ministeeriumidele vajalikud soovitused, et saavutada uue õigusraamistiku väljatöötamine, mis võetakse vastu, et vähendada 2050. aastaks piirkondliku gaasituru süsinikuheidet.

SEI Tallinn on liitunud SEI peakorteri algatusega, mis otsib lähenemisviise detsentraliseeritud nn võrguta tehnoloogiate arendamiseks ja kasutuselevõtuks, et täita energia kättesaadavuse puudujääk geograafiliselt keerulistes piirkondades. Alates 2022. aasta viimasest kvartalist on SEI Tallinn osalenud tööpaketis 3 (WP3); „Hübriidsüsteemid saarekeskkonnas“. Tallinna keskuse CEA meeskond modelleerib detsentraliseeritud taastuvelektri tootmise süsteemi (minivõrkude süsteemi) kliimamuutustest enim mõjutatud Kuuba piirkondadele (valitud piirkond: Regla omavalitsus, Havanna piirkond).

2022. aastasse jäi ka uuring, milles analüüsisime edusamme, mida Eestis on tehtud kliimanetraalsuse saavutamise suunas. Juba 2019. aastal viis SEI Tallinn läbi uuringu, milles uuriti võimalikke meetmeid, mis aitaksid riigil saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus. Selles uuringus jõuti järeldusele, et see on võimalik, kui kõik sektorid, sealhulgas era-, avalik-õiguslikud ja mittetulundussektor, annavad oma panuse eesmärgi saavutamisse. Uues uuringus analüüsiti Eestis alates 2019. aastast tehtud edusamme.

Säästva arengu programm oli 2022. aastal tegev mitmes projektis. Suvel algas üks oluline uus projekt, mille eesmärk on töötada välja kindel alus Eesti ruumilise planeerimise reformimiseks ja tagada, et otsused tehakse sidusalt, püüeldes kvaliteetse ja jätkusuutliku elukeskkonna poole. 2022. aasta lõpuks oli koostöös Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ning Rahandusministeeriumiga välja töötatud kolm esimest väljundit, sealhulgas poliitikasoovitused. Novembris ja detsembris toimusid piirkondlikud seminarid, et tagada laiapõhjaline osalemine omavalitsuste tasandil, ning tehti ettevalmistusi 5. tööpaketiks (WP5), mida SEI Tallinn juhib, nimelt soovituste väljatöötamine ruumilist planeerimist puudutavate otsuste juhtimise ja koordineerimissüsteemi parandamiseks.

2018. aastal alanud projekti YENESIS (Üle-euroopaline Noorte Töehõivevõrgustik Jätkusuutliku Energiamaajanduse Arendamiseks Saartel) pikendati 2024. aastani. See on suunatud 19–29aastaste noorte töötuse probleemile, kes ei osale hariduses, tööhõives ega koolituses (nn NEET-noored) ning elavad peamiselt projekti partnerriikide Eesti, Küprose, Itaalia, Hispaania, Horvaatia ja Norra saartel. Kui YENESIS 1 keskendus noorte töehõive toetamisele neljas teemavaldkonnas: energiatõhusus, taastuvenergia, säästev turism ja liikuvus, siis YENESIS 2 keskendub keskkonnahoidlike töökohtade loomise edendamisele NEET-noortele, aga ka tööandjatele ja kooliõpilastele kliimamuutustega kohanemise, säästvate toidusüsteemide, säästvate veesüsteemide, ringmajanduse ja Covid-19st taastumise valdkondades.

Projekt „ELi kliimameetmete dialoog – Climate Recon 2050 – dialoog pikaajaliste strateegiade üle (2020–2022)“ käsitles pikaajaliste riiklike kliimapoliitika strateegiade väljatöötamist ja rakendamist. Lõpparuandes analüüsiti ja tõsteti esile parimaid tavasid, puudusi ja lünki pikaajalistes riiklikes kliimaplaneerimise raamistiketes, aidates samal ajal kaasa pikaajaliste kliimameetmete ühtlustamisele kogu ELis. Projekt toetas valitsusasutuste sisest kasvavat poliitiliste ja tehniliste ekspertide kogukonda, pakkudes võimalusi suutlikkuse arendamiseks, kogemuste vahetuseks ja teadmiste loomiseks. Osalevad riigid olid Eesti, Poola, Saksamaa, Tšehhi, Sloveenia ja Rumeenia.

Säästva arengu programm juhib SEI Tallinna panust Euroopa kestlikkusele üleminekute teemakeskuse töösse (ETC ST), mis on kaheteistkümnest Euroopa organisatsioonist koosnev konsortsium, mis teeb koostööd Euroopa Keskkonnaagentuuriga partnerluse raamlepingu alusel ajavahemikuks 2022–2026. Eesmärk on parandada teadmiste baasi, et toetada Euroopa Liidu poliitikat. 2022. aastal toetas SEI Tallinn Euroopa Keskkonnaagentuuri (EEA) kestlikkusele üleminekute mõistmisel integreeritud hindamisraamistike, mõõtemääramatuse ja kvaliteedi hindamise, linnade ja piirkondade hindamisraamistiku väljatöötamisel ning huvirühmade kaasamise kohta käivate teadmiste pakkumisel.

Keskkonnakorralduse programm tegeleb peamiselt teemadega nagu säästev tarbimine ja tootmine, sh ringmajandus, kestlik jäätmekäitlus ning kliima/katastroofiohu hindamine. Programm keskendub kahele peamisele töövaldkonnale: säästev tootmine ja tarbimine ning ühiskondlikud üleminekud. Meie eesmärk on parandada kestlikkuse juhtimist ning kutsuda nii avalikku kui ka erasektorit üles suurendama oma ambitsioone piisavusel põhineva ringluse, ressursside haldamise, linnade jätkusuutlikkuse ja kliimamuutustele vastupanuvõime valdkonnas. Samuti mõistame, kui oluline on tagada, et kogu ühiskond oleks kaasatud sellesse muutuste protsessi, et tagada õiglased tulemused. Partneritega koostöös arendame ühist arusaama huvirühmade vajadustest, aitame välja selgitada ja arendada vahendeid ja protsesse, mis võimaldaksid teadmussiiret ning suurendaksid meie partnerite kestlike üleminekutega seotud pädevust. Keskkonnakorralduse programmi koosseis on viimastel aastatel olnud suhteliselt stabiilne. Kokku töötas keskkonnakorralduse programmis kuus inimest täistööajaga ja üks inimene 0,25 osaga täistööajast. Kaks inimest lahkusid programmist ja 2022. aastal võeti tööle kaks uut eksperti.

2022. aastal oli keskkonnakorralduse programmis töös seitse suuremat projekti. Suurimad rahvusvahelised projektid olid programmist „Interreg Europe” rahastatud projektid „EMAS kui ringmajanduse abistamise ja edendamise pesa – ENHANCE“ ja „Nutikad ringhanked – CircPro“, ECHO peadirektoraadi rahastatud projekt „Kliimamuutusega kohanemise ja arengu toetamine kohalike ohutusmeetmete kaudu – CASCADE“ ning Kesk-Balti programmi projekt „B.Green – Roheline kiirtee” (innovaatiline rohetaristu planeerimine). Keskkonnakorralduse programmi eksperdid aitasid kaasa ka SEI peakorteri projektile Gruusias, mis toetab riikijäätme- ja kemikaalikorralduse edendamisel ning uue rohepöörde projekti arendamisele idapartnerluse riikides Armeenias, Gruusias, Moldovas ja Ukrainas.

Keskkonnakorralduse programm jätkas ka Eesti riiklike ja kohalike ametiasutuste toetamist ressursitõhususe analüüsimisel (Eesti kaitsesektori toidujäätmete analüüs) ning omavalitsuste strateegiade ja tegevuskavade väljatöötamisel (Tallinna linna abistamine jäätme- ja ringmajanduse tegevuskavade väljatöötamisel ning Tallinna linna keskkonnajuhtimiskava väljatöötamisel). Samuti on programm jätkanud koostöö hõlbustamist ja arendamist Eesti Keskkonnaministeeriumiga ringmajanduse ja keskkonnahoidlike riigihangete valdkonnas. Uurimiskoostöö jätkus SEI initsiatiivides „Linna tervis ja heaolu“ ning „Sooline võrdõiguslikkus, sotsiaalne võrdõiguslikkus ja vaesus“.

Programm on olnud aktiivne ka ELi ja Läänemere tasandi uurimispartnerluste edasisel tugevdamisel. Koostöö teiste teaduspartneritega on viinud mitme eduka projektitaotluse koostamiseni. 2022. aasta lõpus käivitati Läänemere piirkonna programmi „Interreg” raames kaks uut Interregi projekti – projekt „ChemClimCircle – kemikaalide, kliima ja ringluse kriteeriumide integreerimine hankeprotsessidesse” ja projekt „StratKIT+ Säätvad riigihanked ja tootlustusvõrgustik”. Lisaks on 2023. aasta programmis kaks suuremat rahvusvahelist projekti (BaltiBlast ja Regions4Climate), mis tulenevad edukast projektitaotluste arendamisest koos strateegiliste uurimispartneritega. Keskkonnakorralduse programmi teemad pälvisid aasta jooksul ka meediatähelepanu ning programmi eksperdid esinesid korduvalt televisioonis, raadios ning andsid erinevatele väljaannetele päevakajalistel teemadel kommentaare, mh ilmus ka kolm arvamuskirjat ajalehtedes.

2022. aasta septembris tähistas SEI Tallinn oma 30. aastapäeva konverentsiga „Kestlikkuse abil vastupidavuse loomine“. Konverents andis interdistsiplinaarse ülevaate sellest, kuidas ehitada ühiskonda, mis on paindlik, õiglane, demokraatlik ja jätkusuutlik ning samal ajal vähem haavatav praeguste globaalsete turbulentside suhtes. Konverentsil osales umbes 100 inimest kohapeal ja 150 inimest interneti vahendusel, sealhulgas huvirühmad ja kõrgetasemelised otsustajad külaliste ja paneelaruteludel osalejatena. Üritusest võtsid osa Eesti ministriumide, riigiasutuste, diplomaatiliste organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide, ülikoolide ja erasektori esindajad. Ettekanded ja arutelud pakkusid võimalust kõrgetasemelisteks ja põhjalikeks aruteludeks selle üle, kuidas kestlikkuse kaudu suurendada vastupanuvõimet. Osalejad, sealhulgas kohal olnud SEI ülemaailmse juhatuse liikmed, andsid konverentsile suurepäraselt tagasisidet. Eesti üks populaarsemaid meediaportaale Delfi tegi konverentsist otseülekande, võimaldades kõikidel huvilistel üritusest osa saada.

SEI Tallinna kommunikatsioonitimi toetas keskuse strateegiliste eesmärkide saavutamist, tugevdades teavitustegevust eri väljundite (veebileht, sotsiaalmeedia, meedia, üritused jne) kaudu. See hõlmas SEI Tallinna käimasolevate projektide toetamist kooskõlas projekti kommunikatsiooniplaanide ja *ad hoc* vajadustega, aga ka toetust kogu keskuse ulatuses toimivas kommunikatsioonis, väliskoostöös ja üritustel.

2022. aastal tugevdasime koostööd meediaga, korraldades meediabriifinguid ja pöördudes ajakirjanike poole uute aruannete ja ülevaadetega, et pakkuda neile eksklusiivsemat kajastust. Selle tulemusena on meil nüüd rohkem meediakajastust – meie kõneisikud kommenteerivad aktiivselt oma teadusuuringuid, igapäevaseid keskkonnaküsimusi ja oodatavaid poliitilisi otsuseid (nt arvamuskirjandid, intervjuud). Lisaks suurendasime SEI Tallinna kõneisikute hulka, arvestades teemasid ja soolist jaotust.

UURINGUD JA PUBLIKATSIOONID

Meie portfoolio on tihedalt seotud kolme SEI mõjuvaldkonnaga. Tegelesime kliimarisikide vähendamise, 1) kõrvaldades tõkked kliimateabele juurdepääsul ja/või kliimateabe mõistmisel ja toetades kohanemist ning 2) toetades arenguid vähese CO₂-heitega energeetikasüsteemi suunas kooskõlas ELi energiasüsteemi ümberkujuvate poliitikaeesmärkidega. Toetasime mitme soojustus- ja jahutussüsteemide, gaasiinfrastruktuuri, elektrivõrkude ja võrguta tehnoloogia valdkonna projekti kaudu tegevust madalale süsinikuheitele üleminekute suunas Eestis ja Läänemere piirkonnas (R1, R3). Töötasime kliimaandmete kättesaadavuse parandamise või loomise kallal, et tugevdada kohanemise ja katastroofiohu vähendamise seotud otsuste tegemist (R2) ning edendasime rahvusvahelist koostööd kliimamuutuste valdkonnas (R5),

näiteks rajades Tallinnas ilmaandurite võrgu, mis võimaldab luua ruumiliselt palju detailsemaid andmeid, et toetada rohelist ja kliimasõbralikku linnaplaneerimist. Samuti alustasime projekte, mis ühendavad huvirühmi ja ilmasteenistusi, et parandada ilmastiku- ja kliimaandmete kvaliteeti ja teabevahetust, mis puudutab mõjupõhiseid hoiatusi ja tugevaid sademehoogusid. Samuti aitame kaasa kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamisele ja süsiniku jalajälje hindamisele Eestis, töötades välja rahvusvahelistel kasvuhoonegaaside arvepidamise ja aruandluse meetoditel ja standarditel põhineva meetodilise lähenemisviisi ning suunised ja vahendid Eesti avaliku ja erasektori organisatsioonidele.

Töötasime ressursside säästva kasutamise ja vastupidavate ökosüsteemide kallal, koostades näiteks ruumilise planeerimise arengustrateegia ja tegevuskava, et toetada sidusat poliitikakujundamist kvaliteetse ja kestliku elukeskkonna loomiseks Eestis. Samuti andsime oma panuse Bosnia ja Hertsegoviina uue keskkonnastrateegia ja tegevuskava koostamisse ning töötasime Euroopa Keskkonnaagentuuriga sõlmitud raamlepingu alusel kestlikkuse tulevaste suundumuste kallal.

Mõjuvaldkonnas „Parem tervis ja heaolu“ tegelesime peamiselt ringmajanduse, säästva tarbimise ja linnaplaneerimisega seotud küsimustega, et parandada tervist ja heaolu. Mitmed ringmajandusele keskenduvad projektid on suunatud ohutumale ja tõhusamale jäätmekäitlusele ja ringlussüsteemidele (näiteks toidu- ja tekstiilivaldkonnas), samuti ühiskonna ja huvirühmade suunamisele säästvamate eluviiside ja tarbimise suunas. Näiteks oleme uue programmi „Euroopa horisont“ alla kuuluva projekti SchoolFood4Change ühe töopaketi kaasjuhid. Selle projekti eesmärk on muuta koolitoit lastele meeldivaks ja tervislikuks ning planeedi jaoks säästvamaks. SchoolFood4Change projektiga jätkame oma tööd kestlike toidusüsteemide, sealhulgas toidu raiskamise vältimise ja vähendamise alal. Lisaks viisime sel aastal läbi Eesti kaitsesektori toiduraiskamise uuringu.

Meie projektidega on tõhustatud ELi keskkonnajuhtimis- ja keskkonnaauditeerimissüsteemi (EMAS) ning ringmajanduse põhimõtetest lähtuvaid/keskkonnasäästlikke hankeid avalikus ja erasektoris. Töötame koos omavalitsustega ka kohalikul tasandil. 2022. aastal andsime oma eksperdipanuse Tallinna uude jäätmekavasse ja alustasime Tallinnas uut projekti jäätmejaamade ümberkujundamiseks ringmajanduskeskusteks.

Heaolu ja keskkonnatervist parandava linnaplaneerimise jaoks lõime koos partneriga B.Green käsiraamatu, et suunata linnaplaneerijaid ja teisi sidusrühmi rohelse taristu planeerimisel digitaalsete ja osalusel põhinevate vahendite abil. Jätkame tööd säästva ja vähese CO₂-heittega turismi suunas, koordineerides rohelse võtme (*Green Key*) ökomärgist ja pakkudes Eestis koolitusi.

2022. aasta projektidest (kokku 46) on järgmised teadus- ja rakendusuringute projektid:

1. Interreg RESPONSE – nõudepõhine transport maapiirkondade ühistranspordi kättesaadavuse ja usaldusväärse tagamiseks
2. ESPON QGasSP – kasvuhoonegaaside mõju hindamise meetod ruumilisel planeerimisel ja ruumiloome poliitika kujundamisel (QGasSP).
3. DG reform – üleminek kliima-neutraalsele elektritootmisele
4. Euroopa Teemakeskuse raamleping jätkusuutlike trendide, väljavaadete ja mõju kohta
5. ClimVis – Euroopa kliimaandmete visualiseerimise platvormi loomine ja sidusrühmade vajaduste tuvastamine

6. B.Green CF: Kliimasensorite paigaldus ja kasutamine Tallinnas
7. DG Reform: Gaasi dekarboniseerimise stsenaariumite väljatöötamine Eesti jaoks
8. DG Reform: Sidusa poliitika kujundamine kvaliteetse ja säästva elukeskkonna nimel Eestis
9. Mõjupõhise hoiatamise parimate tavade hindamine
10. RadClim BSR: Radariklimatoloogia arendamine Läänemere piirkonnas – sidusrühmade vajaduste väljaselgitamine
11. SEI algatus võrguta lahenduste loomisel
12. Õiglane linnastumine tervise ja heaolu suhtes, 3. faas
13. SEI initsiatiiv – SEI ookeanide strateegia
14. B.Green: Roheline kiirtee – innovaatiline rohetaristu planeerimine
15. Eestis tekkivate tekstiilijäätmete ringlussevõtu ja tootearenduste lahenduste väljatöötamine
16. Stockholm+50 raporti noorte komponent
17. SchoolFood4Change: Koolitoidu ja koolide ümberkujundamine võttes arvesse rahvatervist ja ühiskonna ning keskkonna vastupidavust
18. Suunised ja arvutusmudeli väljatöötamine ettevõtetele kasvuhoonegaaside (KHG) jalajälje arutamiseks
19. ELi keskkonnahoidlike riigihangete kasutuselevõtu kiirendamine: hoovad kasvuhoonegaaside intensiivsuse vähendamiseks võtmesektorites
20. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse toitlustuskomplekside ressursikasutuse uuring
21. ChemClimCircle: Kemikaalide, kliima ja ringsuse kriteeriumide integreerimine hangetesse
22. Interreg StratKIT – jätkusuutliku avaliku toitlustamise innovaatilised strateegiad: abivahendid Baltimere regioonile
23. CAMS – kliimamuutuse leevendamise ja kohanemise vahelised sünergiaid energiatõhususprojektides
24. Bosnia ja Hertsegoviina keskkonnastrateegia ja tegevuskava 2030+ koostamine
25. H2020: Climate Recon 2050
26. Eesti üleminek süsinikneutraalsele soojus- ja jahutusmajandusele aastaks 2050
27. Eesti kliimaneutraalsuse saavutamise progressi analüüs
28. Energy Policy Tracker (Energiapoliitika jälgimine)
29. EU - Kliimameetmete dialoog
30. Kliimaargumentide arvestamine keskkonnamõju hindamisel
31. ENHANCE – EMAS ja ringmajandus
32. CircPro – nutikad ringhanked
33. Tallinna jäätmekava 2022-2026 eelnõu ekspertiis ja jäätmetekke prognoos
34. Tallinna linnaasutuste keskkonnajuhtimissüsteemi tegevuskava koostamine.

PUBLIKATSIOONID:

Aastal 2022 avaldasid SEI Tallinna eksperdid väga aktiivselt nii eelretsenseeritud artikleid, projektiaruandeid kui ka poliitikaülevaateid. Allpool on loetletud meie eelmisel aastal avaldatud publikatsioonid:

Eelretsenseeritud artiklid:

- Juhola, S.; Käyhkö, J.; Heikkinen, M.; Neset, T.; and **Tuhkanen, H.** (2022). Governing everyday adaptations? Examining the disconnect between planned and autonomous adaptation through justice outcomes. *Ecology and Society*, Special issue: Everyday Adaptations to Climate Change.
- **Tuhkanen, H.**; Cinderby, S; De Bruin, A.; Wikman, A.; Adelina, C.; Archer, D.; and Muhoza, C. 2022. Health and wellbeing in cities – Cultural contributions from urban form in the Global South context. *Wellbeing, Space and Society* 3 (2022): 100071.
- **Poltimäe H, Rehema M**, Raun J, Poom A (2022) In search of sustainable and inclusive mobility solutions for rural areas. *European Transport Research Review* 14 (13). DOI 10.1186/s12544-022-00536-3
- **Hoy A**, Swartling AG, Leander E (2022) Adopting a user-oriented approach to make climate information more accessible across Europe. *SEI Discussion Brief*. DOI: 10.51414/sei2022.009
- Wagner CC, Veysey J, **Nolan ST**, Malley C (2022) Integrated Climate and Development Planning Initiative: Supporting prospective, quantitative assessment of linkages between climate change mitigation and sustainable development. *SEI Discussion Brief*. DOI: 10,51414/sei2022.023

Projekti- ja poliitikaaruanded:

- **Butt, TE; Aslam, A; Muthukumaran, G; Keypour, J; Tammiste, L;** Gerard, Frank; Cheikh, Nora, Kask, Ülo; Grünvald, Olavi; (2022), Eesti üleminek süsinikuneutraalsele soojus- ning jahutusmajandusele aastaks 2050, [Transitioning to a carbon neutral heating and cooling in Estonia by 2050], pp 1-45, <https://energiatalgud.ee/sites/default/files/2022-12/D8%20-%20HC%20Project%20summary%20%281%29.pdf>
- **Kaaret, K., Tool, B., Suik, K., Kirsimaa, K., Tammiste, L.** (2022). Reaching Climate Neutrality in Estonia – a progress update. Stockholm Environment Institute. Tallinn. <https://www.sei.org/projects-and-tools/projects/reaching-climate-neutrality-in-estonia-a-progress-update/>
- Rademaekers, Koen; Smith, Matthew; Demurtas, Andrea; Cheikh, Nora; **Tammiste, Lauri;** Veysey, Jason; Ulloa, Silvia; Koduvere, Hardi; Charalampidis, Ioannis; Paroussos, Leonidas; (2022), Transitioning to a climate-neutral electricity generation in Estonia, pp 1-57, <https://energiatalgud.ee/sites/default/files/2022-11/D8%20Final%20report%20-%20FINAL%2022.11.2022%20Clean.pdf>
- **Walke, P., Tool, B., Tamm, K.** (2022): Carbon Dioxide Removal options in the National Longterm Strategies of EU Member States. Stockholm Environment Institute. Tallinn. <https://www.sei.org/wp-content/uploads/2022/12/cdr-lts-assessment.pdf>
- **Walke, P., Tool, B., Peterson, K.** (2022): Assessment of the national Long-Term Strategies of the Baltic State countries. Stockholm Environment Institute. Tallinn. <https://www.sei.org/wp-content/uploads/2022/12/report-lts-b3.pdf>
- Nilsson Lewis, A., Kaaret, K., Torres Morales, E., **Piirsalu, E.**, Axelsson, K. (2023). Green Public Procurement: a key to decarbonizing construction and road transport in the EU. Stockholm Environment Institute. <https://doi.org/10.51414/sei2023.007>
- **Tuhkanen, H., Kuldna, P.**, Fathi, I. (2022) B.Green handbook for planning urban environment with digital tools and participatory methods <https://bgreen-handbook.eu/>

- **Moora, H., Piirsalu, E., Kuldna, P.** (2022) Guidance for Green and circular procurement <https://ringhanked.ee/>, https://ringhanked.ee/wp-content/uploads/2022/10/Ringhangete-juhend_SEI-Tallinn-2021.pdf
- **Estonian Academy of Arts, SEI Tallinn (Moora, H., Kuldna, P., Martin, K.), Taltech, et al.** (2022). Solutions for recycling and upcycling of textile waste in Estonia. <https://www.sei.org/wp-content/uploads/2023/01/tekstiilijaatmete-ringlussevotu-ja-tootearenduste-projekt-raport.pdf>
- **Piirsalu, P., Moora, H., Uiboleht, K.,** (2022) Food waste and food loss analysis in Estonian defence sector
- **Moora, H., Kuldna, P., Martin, K.** (2022) Guidance for GHG footprint assessment for organisations <https://envir.ee/kliima/toetavad-materjalid/organisatsioonide-khg-jalajalg#juhendmaterjal--accordion>
- **Moora H., Kuldna, P.** (2022) Analysis of developing of collection systems for bio-waste and textile waste in the city of Tallinn https://uuringud.tallinn.ee/file_download/1298
- **Moora H., Kuldna, P.** (2022) Analysis and action plan for the environmental management system of Tallinn city institutions https://uuringud.tallinn.ee/file_download/1388

SISEND POLIITIKAKUJUNDAMISSE

Jätkusuutlikud partnerlused on edukate projektide jaoks elutähtsad, seda nii teadusuuringute kui ka poliitikakujundamisega seotud tegevuste puhul. 2022. aastal säilitas SEI Tallinn oma pikaajalisi sidemeid ja lõi uusi. SEI Tallinn on Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni, Eesti jätkusuutlike ettevõtete võrgustiku asutaja. Selle võrgustiku raames korraldasime erinevaid tegevusi, nagu koolitused, seminarid ja üritused, ning osalesime neis. Meie töös mängib olulist rolli ka koostöö teiste SEI keskuste ja nende partneritega. 2022. aastal alustasime ka uute partnerluste arendamist nii ELi tasandil (näiteks Euroopa energiaalaste teadusuuringute liit) kui ka piirkondlikul tasandil (osalemine idapartnerluse suurkonverentsil ja kontaktvõrgustiku arendamine selles piirkonnas).

Elmisel aastal toetas SEI Tallinn Eesti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, et teha kindlaks stsenaariumid, kuidas saavutada Eestis 2050. aastaks CO₂-neutraalne kütmine ja jahutamine, ning analüüsida neid. Uuringus tegime koostööd riikliku tasandi poliitikakujundajate, sidusrühmade ja ettevõtetega, et pakkuda CO₂-neutraalse kütte ja jahutuse stsenaariumeid, mis hõlmaksid erinevaid jätkusuutlikke energiakandjaid ja infrastruktuurimuudatusi, ning töötada välja tegevuskava CO₂-neutraalse kütte- ja jahutussektori hilisemaks kasutuselevõtuks Eestis. Tagasime, et asjaomased pooled olid pidevalt kaasatud uuringusse kõigis olulistest projekti väljundites (nt sidusrühmade arutelude või riskianalüüsi käigus, kus hindasime sidusrühmade arusaama kavandatud riskidest ja nende võimalikku mõju eri stsenaariumidele. Selleks jagati sidusrühmadele küsimustik avatud küsimustega, milles paluti sidusrühmadel hinnata erinevate riskide tõenäosust ja raskusastet iga variandi puhul; variandi valikul ja modelleerimisel konsulteeriti sidusrühmadega ka kavandamisetaapis ning nad said anda tagasisidet iga etapi tulemuste kohta).

SEI Tallinn on kestliku ülemineku Euroopa teemakeskuse (ETC ST) konsortsiumi (kestab 2022–2026) partnerina toetanud Euroopa Keskkonnaagentuuri (EEA) Euroopa jätkusuutlike eesmärkide väljatöötamisel. SEI Tallinna eksperdid on andnud oma panuse sellistesse aspektidesse nagu kestlikkuse

mõõtmise ja hindamine, planeedi ökoloogiliste võimaluste piirid, tulevaste energia- ja materjalivajadustega seotud energiasüsteemi ümberkujundamine, samuti masinõpe/horisonduuringud ja kodanike osalemise protsessid ning seda kõike on tehtud tihedas koostöös Euroopa Keskkonnaagentuuri ekspertidega. Pikaajaline eesmärk on integreerida kestlikkusele üleminek Euroopa Keskkonnaagentuuri aruande „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2025“ (SOER 2025) järgmisesse voo.

SEI Tallinn on olnud ka keskkonnaorganisatsioonide katusorganisatsiooni, Eesti Keskkonnaühenduste Koja aktiivne liige. 2022. aasta jooksul tegime kojaga koostööd, et koostada tegevust puudutavaid seisukohti ja soovitusi erinevate valitsuse algatuste jaoks. Andsime oma panuse poliitikakujundamise soovitusesse, nagu „Kuivenduse mõju bioloogilisele mitmekesisusele, kliimale ja veekogudele“, „Sõnumid erakondadele 2023. aasta parlamendivalimisteks“ või „Kliimakriis ja bioloogilise mitmekesisuse tõhus kaitse“. 2021. aastal käivitas Eesti Keskkonnaministeerium uue protsessi keskkonnastrateegia „Kevad“ koostamiseks, mis hõlmab erinevaid keskkonnavaldkondi. SEI eksperdid kutsuti osalema ja andsid 2022. aasta jooksul väärtusliku panuse selle strateegia väljatöötamisse. Protsess on lõppjärgus.

Projekti Yeneis edu ja selle raames välja kujunenud head sidemed on viinud projekti jätkamiseni Yeneis 2 nime all. Selle projektiga käsitleti noorte töötuse probleemi ning töötati välja töökohad säästva energia, turismi ja transpordiga seotud sektorites ELi saartel, et pakkuda jätkusuutlikke töövõimalusi 19–29-aastastele noortele, kes praegu ei õpi ega tööta. Projekt ühendab organisatsioone kaheksast Euroopa riigist – kolm organisatsiooni Küprosel (Küprose Energiaagentuur, Fredericki ülikool ja Chrystal Leap), DAFNI võrgustik (GR), Kanaari saarte tehnoloogiainstituut (ES), Aream (Madeira, PT), SWEDES (CR), Sapienza ülikool (IT), SEI Tallinn (EE) ja Møre Og Romsdal (NO). Saarepiirkondade probleemid on sarnased kogu Euroopas ja seega jagati omavahel parimaid tavasid. Koos selle konsortsiumiga oleme kirjutanud mõned projektitaotlused ja meil on lisaks noortega seotud küsimustele veel palju teisi projekteid, et veelgi suurendada suurepäraseid koostööd ja tegevust Yeneise projekti lõppedes. See on hea näide sellest, kuidas projektikonsortsiumid võivad jääda heaks võrgustikuks, kui säilitada väljakujunenud sidemeid ja kasutada ära uusi koostöövõimalusi.

Projekti B.Green raames tegi SEI Tallinn koostööd Tallinna ja Helsingi linnavalitsuste ja sidusrühmadega. Kui rohelist infrastruktuuri arvestada juba varajases planeerimisetapis, saab linnad muuta meeldivamaks ja turvalisemaks elukeskkonnaks, mis on nii kestlikumad kui ka kliimaga rohkem arvestavad. Koos partneritega katsetasime erinevaid linnapiirkondade rohelist infrastruktuuri lahendusi ja tutvustasime osalusel põhineva linnaplaneerimise eeliseid kõigile asjaomastele sidusrühmadele, sealhulgas linnaplaneerijatele, otsustajatele ja elanikele. Projektis kaardistasime ka digitaalsed ja osalusel põhinevad meetodid lahendustena, mis võivad aidata planeerijatel ületada mõningaid suuri katsumusi rohelist infrastruktuuri planeerimisel. Näiteks, kuna sageli mainitakse rohelist infrastruktuuri projektide takistustena rahastuse puudumist, korraldasime Tallinna ja Helsingi linnaplaneerijatele seminari, et teha ajurünnakuid, kuidas saaks rohelist infrastruktuuri rahastamisvõimalusi leida ja olemasolevaid võimalusi suurendada. Lisaks algatasime projekti fookuspiirkonnas ja selle ümbruses andurite abil meteoroloogiliste andmete kogumise, et näidata rohelist koridori väärtust linnaklimatoloogilisest vaatenurgast ja toetada Tallinna linna ettevalmistusi Euroopa rohelisteks pealinnaks saamiseks 2023. aastal.

SUUTLIKKUSE ARENDAMINE

Kogu 2022. aasta jooksul jätkasime märkimisväärse hulga koolituste, seminaride ja ürituste korraldamist, mis olid suunatud teadlikkuse ja suutlikkuse tõstmise toetamisele. Tegime seda otseselt suutlikkuse suurendamisele suunatud projektitöö põhjal ja tööriistade abil, mille töötasime välja erinevates teadusuuringutele suunatud projektides.

Näiteks viis SEI Tallinn koos Rahvusvahelise Muuseumide Nõukoguga (ICOM) Eestis läbi koolitussarja rohelise muuseumi teemal. SEI Tallinn on koostöös ICOM Eestiga välja töötanud rohelise muuseumi keskkonnajuhtimissüsteemi, et aidata muuseumidel tegutseda säästlikumalt ja vähendada oma keskkonnamõju. Tallinnas ja Tartus toimunud neljal koolitusseminaril osales kokku üle 50 muuseumi. Koolitus oli suunatud muuseumidele, kes soovivad oma organisatsioonilistes tavades, strateegiates ja planeerimises rakendada rohelise muuseumi integreeritud keskkonnajuhtimise põhimõtteid. Kuna huvi muuseumide hulgas on olnud väga suur, plaanime järgmisel aastal algatada uue koolitussarja. Selle hea koostöö eest sai SEI Tallinn Eesti Muuseumiühingu auhinna „Aasta muuseumisõber“.

SEI Tallinn töötas projekti CircPro raames välja digitaalse juhendi/vahendi ringhangete jaoks (<https://ringhanked.ee>). See on mõeldud riigihangete korraldajatele ja avaliku sektori otsustajatele. Töövahend annab ülevaate ringhangetest kui keskkonnahoidlike hangete alaliigist, tutvustab võimalusi ja lähenemisviise ringhangete rakendamiseks ning annab nõuandeid keskkonnahoidlike ja ringhangete korraldamiseks.

SEI Tallinn juhtis B.Green käsiraamatu väljatöötamist linna rohelise infrastruktuuri planeerimise kohta digitaalsete vahendite ja osalusel põhinevate meetodite abil. Käsiraamat on saadaval kolmes keeles (inglise, eesti ja soome keeles) ning on kättesaadav kõigile, kes on huvitatud digitaalsest ja osalusel põhinevast linnaplaneerimisest <https://bgreen-handbook.eu/> Projektiga B.Green otsiti uusi rohelise infrastruktuuri lahendusi, mis sobivad põhjamaise kliima ja eriti Läänemere piirkonna jaoks. Käsiraamat töötati välja koos erinevate sidusrühmadega mitme seminari ja intervjuu käigus, mis võimaldasid koguda teavet erinevatest algatustest, juhtumitest ja projektidest rohelise infrastruktuuri, digitaalsete vahendite ja osalusel põhinevate meetodite kohta Põhja-Euroopas. Selle tulemusena kasutatakse käsiraamatus palju väga konkreetseid näiteid ja see on üles ehitatud nn digitaalse teekonnana. Iga käsiraamatu teemat saab kasutada lähtekohana, mis suunab näidete, aga ka teiste teemade juurde.

SEI Tallinn viis läbi mitmeid suutlikkuse suurendamise projekte. 2022. aasta jooksul viidi läbi järgmised projektitegevused:

1. YENESIS – Üleeuroopaline Noorte Tööhõivevõrgustik Jätkusuutliku Energiamaanduse Arendamiseks Saartel
2. Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO), Eesti – (osalemine keskkonnaalaste valitsusväliste organisatsioonide võrgustikus)
3. Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni (EKJA) assisteerimine
4. Textile Project SIF: Jätkusuutliku rõivatootmise tarneahela lünkade tuvastamine
5. ChangeKnowSeed: Uuenduslikud lähenemisviisid tarbimiskäitumise muutmisele vähendamaks ohtlike ainete sattumist Läänemerre

6. StratKIT: Innovatiivsed strateegiad avaliku sektori tootlustuses: jätkusuutlike hangete abivahend Läänemere piirkonnas
7. VINCI: Virtuaal- ja liitreaalsuse juhendmaterjalid koolitajatele madala süsinikuheitega turismi ja sellega seotud ettevõtluse edendamiseks
8. Sitra süsiniku jalajälje mudel „Sustainable lifestyle planning tool“
9. Rohelise võtme märgise koordineerimine Eestis
10. Georgia FFM: Georgia jäätme- ja kemikaalijuhtimine
11. Rohelise muuseumi süsteemi rakendamine
12. Jäätmejaamade ümberkujundamine ringmajanduskeskusteks, korduskasutuse edendamine ja parandustöökodade loomine.

SEI TALLINNA EESMÄRGID AASTAKS 2023

2023. aastal on meie eesmärk jätkata väga heade tulemuste saavutamist teostatud projektide, esitatud projektitaotluste, suutlikkuse suurendamise, poliitikakujundamise ja teavitustegevuse puhul. Selle toetamiseks oleme seadnud 2023. aastaks kolm tegevusprioriteeti:

- 1) Alustada uute teadusuuringute juhtimise rakendamist, mis põhineb temaatilistel rõhuasetustel – energia ja transport, kliima ja vesi, ringsüsteemid ja säästev tarbimine, linnaplaneerimine, üleminekud ja kohanemine.
- 2) Värvata ja hoida häid inimesi, et tagada vajalikud ressursid tulemuste saavutamiseks ja sisemise meeskonna stabiilsuse tagamiseks ning
- 3) Uuendada siseprotsesse, et toetada inimesi kõige paremini nende töös ja saavutada kvaliteetseid tulemusi.

Majandusaasta aruande koostamise hetkel 2023. aasta jaanuaris oli SEI Tallinnal töös 26 projekti.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	14 049	143 580	2
Nõuded ja ettemaksud	614 790	718 766	3
Kokku käibevarad	628 839	862 346	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksud	0	2 765	3
Materiaalsed põhivarad	10 752	22 511	5
Kokku põhivarad	10 752	25 276	
Kokku varad	639 591	887 622	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	352 359	619 404	7
Kokku lühiajalised kohustised	352 359	619 404	
Kokku kohustised	352 359	619 404	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	87 152	87 152	
Reservid	2 092	2 092	
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	178 974	160 583	
Aruandeaasta tulem	19 014	18 391	
Kokku netovara	287 232	268 218	
Kokku kohustised ja netovara	639 591	887 622	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	639 777	913 251	8
Tulu ettevõtlusest	491 299	458 830	9
Muud tulud	869	1 390	
Kokku tulud	1 131 945	1 373 471	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-358 199	-509 308	10
Tööjõukulud	-733 849	-822 280	11
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-17 118	-20 825	5
Muud kulud	-3 054	-1 192	
Kokku kulud	-1 112 220	-1 353 605	
Põhitegevuse tulem	19 725	19 866	
Intressitulud	12	7	
Intressikulud	-36	0	
Muud finantstulud ja -kulud	-687	-1 482	
Aruandeaasta tulem	19 014	18 391	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	19 725	19 866	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	17 118	20 825	5
Muud korrigeerimised	2	210	
Kokku korrigeerimised	17 120	21 035	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	106 741	-216 001	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-267 046	276 458	7
Laekunud intressid	12	7	
Makstud intressid	-36	0	
Muud rahavood põhitegevusest	-55	-18	
Kokku rahavood põhitegevusest	-123 539	101 347	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-5 359	-4 195	5
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-5 359	-4 195	
Kokku rahavood	-128 898	97 152	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	143 580	47 892	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-128 898	97 152	
Valuutakursside muutuste mõju	-633	-1 464	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	14 049	143 580	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

				Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Reservid	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	87 152	2 092	160 583	249 827
Aruandeaasta tulem	0	0	18 391	18 391
31.12.2021	87 152	2 092	178 974	268 218
Aruandeaasta tulem	0	0	19 014	19 014
31.12.2022	87 152	2 092	197 988	287 232

Netovara koosseisus olev reservfond seisuga 31.12.2022 sisaldab koolitusfondi vahendeid summas 2 092 eurot (2021: 2 092).

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus (sihtasutus või SEI Tallinn SA) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti Finantsaruandluse Standarditele, lähtudes soetusmaksumuselt, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti raamatupidamise seadusega ja mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsel bilansipäeva ja aruande koostamise vahel, kuid on seotud aruandeperioodi või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ekvivalendina kajastatakse lühiajalisi kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. panga arvelduskontodel olev raha.

Rahavood on koostatud kasutades kaudset meetodit.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtiva Euroopa Keskpannga valuutakurside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures muudes tuludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega, muud valuutakursist tulenevad erinevused kajastatakse aga muudes finantstuludes ja -kuludes.

Nõuded ja ettemaksud

Kõiki nõudeid (näit. nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse bilansis üldjuhul korrigeeritud soetusmaksumusel. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas (mis on kajastatud näiteks arvel, lepingus või muul alusdokumendil).

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 600 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 600 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumusel, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumusel, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida ettevõtte saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud tulud" või "muud kulud".

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 600

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Arvutid- ja arvutisüsteemid	2-5
Muu materiaalne põhivara	2-5

Rendid

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglase väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses.

Edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustusi kajastatakse nende õiglases väärtuses ning õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "muud finantstulud ja -kulud". Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Saadud annetuste ja toetuste (sh sihtotstarbeliste laekumiste) arvestusel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- (a) mitte-sihtotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna hetkel, mil annetus/toetus muutub sissenõutavaks;
- (b) sihtotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna siis kui annetus/toetus muutub sissenõutavaks ja annetuse/toetusega kaasnevad tingimused on täidetud.

Tulud

SEI Tallinna tulud moodustuvad põhiliselt kolme erineva finantseerimisvormi kohaselt: põhi-, sihtfinantseerimine ja tulud ettevõtlusest.

- Põhifinantseerimine SEI (core funding) on Stockholm Environment Institute'lt (edaspidi SEI) sihtfinantseerimine, millega kaetakse peamiselt SEI Tallinna üldjuhtimisega seotud kulud.
- Saadud muid sihtfinantseerimisvahendeid (project funding) kasutatakse finantseerija poolt etteantud projekti tegevuskulude katmiseks. Saadud rahad võetakse bilanssi kohustusena (ettemaksuna) üles ja tuludesse kantakse samas summas, mis on sama projekti kulud aruandeperioodil või lähtuvalt projekti elluviimise mahust.
- Tulud ettevõtlusest on kõik muud tulud (erinevate teenuste müügid, raamatue müügis jms) ja sihtfinantseerimisprojektide väliselt teostatud tööd. Siia kuuluvad näiteks tulud projektidest, mis on ettevõtetes keskkonnaauditite läbiviimise ja keskkonnakomplekslubade alase nõustamise ja muu taolisega seotud. Samuti kajastatakse siin konkureeriva iseloomuga koolitusi (ISO standarditest, keskkonnajuhtimisest jms).

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulud kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusi. Kulutused, mis tõenäoliselt osalevad majandusliku kasu tekitamisel järgmistel perioodidel, kajastatakse nende tekkimise hetkel varana ning kajastatakse kuluna perioodi(de)l, mil nad loovad majanduslikku kasu (näiteks kulutused materiaalsele põhivarale). Kulutused, mis osalevad majandusliku kasu tekitamisel aruande perioodil või ei osale majandusliku kasu tekitamisel, kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil.

Seotud osapooled

Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sihtasutuse asutajat ja asutaja konsolideerimisgrupi juriidilisi isikuid, juhatuse liiget, nõukogu liikmeid ja eelpool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende

poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Raha pangakontodel	14 049	143 580
Kokku raha	14 049	143 580

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	481 887	481 887	0	
Ostjatelt laekumata arved	481 887	481 887	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 419	3 419	0	4
Ettemaksed	1 988	1 988	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 751	1 751	0	
Muud makstud ettemaksed	237	237	0	
Muud lühiajalised nõuded	124 731	124 731	0	
Üürilepingu tagatisraha	2 765	2 765	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	614 790	614 790	0	
	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	707 200	707 200	0	
Ostjatelt laekumata arved	707 200	707 200	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	10 037	10 037	0	4
Ettemaksed	1 529	1 529	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 529	1 529	0	
Üürilepingu tagatisraha	2 765	0	2 765	
Kokku nõuded ja ettemaksed	721 531	718 766	2 765	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	11 777	0	15 824
Üksikisiku tulumaks	0	10 246	0	14 167
Erisoodustuse tulumaks	0	349	0	322
Sotsiaalmaks	0	18 382	0	24 948
Kohustuslik kogumispension	0	937	0	1 382
Töötuskindlustusmaksed	0	1 129	0	1 612
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	309	429	0	0
Ettemaksukonto jääk	3 110		10 037	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	3 419	43 249	10 037	58 255

Täiendavat infot maksude kohta on välja toodud lisades 3 ja 7.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

			Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2020			
Soetusmaksumus	42 631	54 908	97 539
Akumuleeritud kulum	-29 167	-29 021	-58 188
Jääkmaksumus	13 464	25 887	39 351
Ostud ja parendused	4 195	0	4 195
Amortisatsioonikulu	-9 491	-11 334	-20 825
Muud muutused	-210	0	-210
31.12.2021			
Soetusmaksumus	41 048	54 908	95 956
Akumuleeritud kulum	-33 090	-40 355	-73 445
Jääkmaksumus	7 958	14 553	22 511
Ostud ja parendused	5 359	0	5 359
Amortisatsioonikulu	-5 783	-11 335	-17 118
Muud muutused	1	-1	0
31.12.2022			
Soetusmaksumus	40 683	54 908	95 591
Akumuleeritud kulum	-33 148	-51 691	-84 839
Jääkmaksumus	7 535	3 217	10 752

Lisa 6 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	32 543	30 705

Kasutusrendikuludena on aastaaruandes kajastatud büroo üürilepingust tulenevaid kulusid ja sõiduauto kasutusrendikulusid. 2018. aastal sõlmiti uus kontoripinna üürileping tähtajaga 31.03.2023.a. ja sõiduki kasutusrendileping tähtajaga juuli 2023 (leping on sõlmitud 60 kuuks, intressikulud on seotud 3 kuu euriboriga ja baasmarginaaliks on 2,2%).

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	13 695	13 695	
Võlad töövõtjatele	26 593	26 593	
Maksuvõlad	43 249	43 249	4
Muud võlad	2 175	2 175	
Muud viitvõlad	2 175	2 175	
Saadud ettemaksed	266 647	266 647	
Kokku võlad ja ettemaksed	352 359	352 359	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	14 428	14 428	
Võlad töövõtjatele	30 577	30 577	
Maksuvõlad	58 255	58 255	4
Muud võlad	611	611	
Muud viitvõlad	611	611	
Saadud ettemaksed	467 501	467 501	
Projektide potentsiaalsed kohustused	48 032	48 032	
Kokku võlad ja ettemaksed	619 404	619 404	

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2022	2021
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	639 777	913 251
Kokku annetused ja toetused	639 777	913 251

Majandusaasta aruande tegevusaruandes on ära toodud erinevate rahastusallikate osakaal SEI Tallinn SA tulude kujunemisel perioodi 2018-2022.

Lisa 9 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2022	2021
Müügitulu (muud rahvusvahelised organisatsioonid)	210 763	84 218
Müügitulu (EV riigisektor)	203 141	211 382
Müügitulu (EV erasektor)	1 400	69 664
Müügitulu (EV haridusasutused)	51 662	58 737
Müügitulu (EV muud organisatsioonid)	24 333	26 377
Müügitulu (SEI keskused)	0	8 452
Kokku tulu ettevõtlusest	491 299	458 830

Majandusaasta aruande tegevusaruandes on ära toodud erinevate rahastusallikate osakaal SEI Tallinn SA tulude kujunemisel perioodi 2018-2022.

Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2022	2021
Üür ja rent	32 543	30 705
Energia	9 012	5 586
Elektrienergia	3 216	1 428
Soojusenergia	4 075	2 632
Kütus	1 721	1 526
Mitmesugused bürookulud	9 157	10 012
Lähetuskulud	34 475	9 029
Koolituskulud	3 098	5 463
Muud	269 914	448 513
Kokku mitmesugused tegevuskulud	358 199	509 308

Lisa 11 Tööjõukulud

(eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	530 849	605 441
Sotsiaalmaksud	174 897	197 792
Erisoodustused	28 103	18 938
Kokku tööjõukulud	733 849	822 171
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	18	18

Lisa 12 Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Stockholm Environment Institute
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Rootsi

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	47 572	59 022
Kokku nõuded ja ettemaksed	47 572	59 022
Võlad ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	4 995	0
Kokku võlad ja ettemaksed	4 995	0

MÜÜDUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	231 124	338 337
Kokku müüdüd	231 124	338 337

OSTETUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	24 502	0
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ühingud	96 330	113
Kokku ostetud	120 832	113

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2022	2021
	Arvestatud tasu	83 820